

Warszawa, 21.11.2023

dr hab. n. med. i n. o zdr. Urszula Religioni, prof. CMKP

Szkoła Zdrowia Publicznego

Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego

**Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki o zdrowiu**

Pana dr n. o zdr. Pawła Koczkodaja

Informacje osobowe

Dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj ukończył w 2014 roku studia magisterskie na kierunku zdrowie publiczne, specjalność promocja zdrowia i epidemiologia (Warszawski Uniwersytet Medyczny z częścią studiów realizowanych na dwóch uczelniach w Finlandii, w ramach programu Erasmus). W tym miejscu warto podkreślić działalność naukową dr Pawła Koczkodaja, która rozpoczęła się jeszcze w toku studiów magisterskich. Jednocześnie, dr Paweł Koczkodaj pracował w Ministerstwie Zdrowia, a tuż po studiach magisterskich rozpoczął kształcenie doktoranckie (Wydział Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego), które w 2019 roku zakończyło się obroną pracy doktorskiej pt. „Rak piersi jako wyzwanie zdrowia publicznego. Epidemiologia choroby oraz profilaktyka czynników ryzyka wśród kobiet w wieku okołomenopauzalnym i pomenopauzalnym” i uzyskaniem stopnia doktora nauk o zdrowiu.

Na uwagę zasługują także pozostałe etapy kształcenia dr Pawła Koczkodaja, w tym studia podyplomowe Prawo medyczne, bioetyka i socjologia medycyny na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Nowoczesna promocja w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, czy liczne szkolenia, w tym

realizacja wymagającego w mojej opinii szkolenia z zakresu zarządzania projektami - PRINCE2®, które wydaje się nieodzowne w efektywnym prowadzeniu projektów naukowych.

Działalność zawodowa dr Pawła Koczkodaja realizowana była głównie w Zakładzie Epidemiologii i Prewencji Pierwotnej Nowotworów Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego (NIO-PIB) (od 2016 roku), gdzie dr Koczkodaj pełni obecnie funkcje: p.o. Kierownika Pracowni Prewencji Pierwotnej Nowotworów i Zastępcy Kierownika Zakładu Epidemiologii i Prewencji Pierwotnej Nowotworów. Dodatkowo, od 2017 roku dr Paweł Koczkodaj pełni funkcję Ambasadora Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem z nominacji Association of European Cancer Leagues w Brukseli.

Co istotne, dr Paweł Koczkodaj był laureatem wielu międzynarodowych stypendiów, w tym Cancer Prevention Fellowship Program w National Institutes of Health (NIH) – National Cancer Institute (USA), stypendium Fundacji Kościuszkowskiej – National Institutes of Health (NIH) – National Cancer Institute (USA), czy stypendium Fulbrighta-Schumana, finansowanego przez Komisję Europejską i Departament Stanu USA, w ramach którego powstała część omawianego poniżej osiągnięcia naukowego.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego obejmuje cykl sześciu powiązanych tematycznie publikacji pt. „Charakterystyka wybranych modyfikowalnych czynników kształtujących obraz zachorowalności i umieralności na nowotwory złośliwe”. Łączny współczynnik wpływu publikacji wynosi 15.803. W pięciu pracach z cyklu, dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj jest pierwszym autorem, a w szóstej – ostatnim, co wskazuje na znaczący wkład w powstanie osiągnięcia.

We wprowadzeniu do omówienia osiągnięcia, dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj podkreśla, że nowotwory złośliwe to jedno z największych wyzwań zdrowia publicznego na całym świecie, a zarazem druga pozycja wśród najczęstszych przyczyn zgonów w Polsce. Około 90-95% przypadków zachorowań na nowotwory złośliwe związana jest z oddziaływaniem czynników zewnętrznych (modyfikowalnych), wśród których najważniejszym jest ekspozycja na działanie dymu tytoniowego, zarówno przez palenie papierosów, jak i poprzez narażenie bierne. Cykl

prac, stanowiących osiągnięcie naukowe w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, skupia się głównie wokół tego czynnika ryzyka.

W pierwszej pracy (Koczkodaj P, Cuchi P, Ciuba A, Gliwska E, Peruga A. Point of Sale Advertising and Promotion of Cigarettes, Electronic Cigarettes, and Heated Tobacco Products in Warsaw, Poland—A Pilot Study. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2021; 18(24):13002), dr Paweł Koczkodaj opisuje badanie przekrojowe, przeprowadzone we współpracy z Biurem Światowej Organizacji Zdrowia w Polsce, dotyczące przestrzegania zakazu reklamy i promocji wyrobów nikotynowych w punktach sprzedaży zlokalizowanych w pobliżu szkół średnich. Wnioskuje, że w znacznej części badanych punktów sprzedaży, pomimo obowiązującego w Polsce zakazu, obserwowana była reklama i inne działania promujące papierosy tradycyjne, tytoń podgrzewany i e-papierosy.

Druga z publikacji (Sulkowska U, Michałek IM, Didkowska J, Koczkodaj P. Lung cancer and breast cancer mortality trends among European women in the age of 45-74 years old. *NOWOTWORY J Oncol* 2021) jest badaniem retrospektywnym, w którym porównano umieralność na dwa najczęstsze wśród kobiet nowotwory złośliwe: raka piersi i raka płuc w 28 krajach Unii Europejskiej, a także w Norwegii, Rosji oraz Szwajcarii, w latach 1960 – 2019. Dr Paweł Koczkodaj dowodzi, że w ośmiu krajach Unii Europejskiej, umieralność na raka płuc wśród kobiet przewyższyła już umieralność na raka piersi, podkreślając, że głównym czynnikiem ryzyka zachorowania na raka płuc jest narażenie na działanie dymu tytoniowego.

Trzeci artykuł z cyklu publikacji (Koczkodaj P, Cedzyńska M, Rutkowski P, Janiak A, Przepiórka I, Ciuba A, Mańczuk M, Przewoźniak K, Didkowska J. Smoking cessation help for cancer patients – a pilot project “Quitting Supports Treatment”. *NOWOTWORY J Oncol* 2021; 71: 176–178) obejmuje pacjentów onkologicznych. Celem publikacji było zbadanie postaw wobec rzucania palenia przez ww. pacjentów, którzy w momencie rozpoznania i przyjęcia do szpitala byli aktywnymi palaczami. Dr Paweł Koczkodaj podkreśla, że palenie papierosów przez pacjentów onkologicznych ma poważne, negatywne konsekwencje zdrowotne. Niezbędna jest edukacja zdrowotna tej grupy pacjentów, w tym zaangażowanie personelu w działania promujące zdrowie.

Celem czwartej publikacji (Koczkodaj P, Cedzyńska M, Przepiórka I, Przewoźniak K, Gliwska E, Ciuba A, Didkowska J, Mańczuk M. The COVID-19 Pandemic and Smoking Cessation—A Real-Time Data Analysis from the Polish National Quitline. *International Journal of*

Environmental Research and Public Health. 2022; 19(4):2016) było zbadanie postaw dotyczących palenia papierosów, prezentowanych przez osoby dorosłe korzystające z poradnictwa Ogólnopolskiej Telefonicznej Poradni Pomocy Palącym w początkowym okresie pandemii COVID-19. Dr Paweł Koczkodaj podkreśla, że podjęcie decyzji o rzuceniu palenia przez pacjentów w dużej mierze wiązało się ze świadomością konsekwencji zdrowotnych (głównie szybko widocznych i poważnych dla pacjentów), jakie powoduje narażenie na dym tytoniowy. Tym samym, uzyskane wyniki sugerują potrzebę modyfikacji edukacji na temat konsekwencji zdrowotnych wynikających z palenia papierosów, w tym rozważenie uzupełnienia ostrzeżeń obrazkowych i tekstowych na paczkach papierosów o informacje dotyczące wpływu palenia na przebieg COVID-19.

Piąta publikacja (Koczkodaj P, Sulkowska U, Kamiński MF, Didkowska J. SARS-CoV-2 as a new possible long-lasting determining factor impacting cancer death numbers. Based on the example of breast, colorectal and cervical cancer in Poland. NOWOTWORY J Oncol 2021; 71: 42–46) miała na celu ocenę zmian uczestnictwa w badaniach przesiewowych w czasie pandemii COVID-19 oraz potencjalnego wpływu tych zmian na liczbę zgonów nowotworowych. Autorzy publikacji wskazują, iż pandemia nasiliła problem uczestnictwa w onkologicznych badaniach przesiewowych, co w konsekwencji przełożyło się na mniejszą liczbę pacjentów kierowanych do leczenia w ramach szybkiej ścieżki, a w kolejnych latach wiązać się może ze wzrostem umieralności na nowotwory.

Celem ostatniej pracy z cyklu (Koczkodaj P, Camacho F, Batten GP, Anderson RT. Are Wellness Visits a Possible and Effective Cure for the Increasing Cancer Burden in Poland? Example of Women's Preventive Services in the U.S. Cancers (Basel). 2022 Sep 1;14(17):4296) było zbadanie skuteczności wprowadzonego w Stanach Zjednoczonych narzędzia, tzw. corocznych wizyt profilaktycznych, jako sposobu zwiększania udziału w onkologicznych badaniach przesiewowych, a także analiza możliwości wprowadzenia podobnego rozwiązania w Polsce. Dr Paweł Koczkodaj podkreśla wysoką skuteczność tego typu rozwiązań w Stanach Zjednoczonych oraz wskazuje na możliwości wprowadzenia ich w systemie ochrony zdrowia w Polsce, np. w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, czy badań medycyny pracy.

Podjęty przez dr n. o zdr. Pawła Koczkodaj cykl prac, obejmuje wysokiej rangi problemy zdrowia publicznego i stanowi istotny wkład w rozwój tego obszaru. Opisany cykl obejmuje również wnioski i rekomendacje dr Pawła Koczkodaj, co stanowi znaczący aspekt praktyczny. Dr Paweł Koczkodaj wskazuje m.in. na konieczność prowadzenia badań dotyczących

szczegółowej charakterystyki modyfikowalnych czynników wpływających na zachorowalność i umieralność na nowotwory złośliwe. Podkreśla wagę narażenia populacji na dym tytoniowy i jego konsekwencje, wskazując, że prowadzone w Polsce działania na rzecz ograniczania ekspozycji populacji na dym tytoniowy są niewystarczające. Dr Paweł Koczkodaj zwraca uwagę na niski poziom uczestnictwa Polaków w badaniach przesiewowych, widoczny m.in. w okresie pandemii COVID-19. Na podstawie prowadzonych badań podkreśla też konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na populację kobiet podczas planowania tego typu interwencji. Jednocześnie, dr Paweł Koczkodaj sugeruje możliwe rozwiązania w tym zakresie, które mogłyby zostać zaimplementowane do polskiego systemu ochrony zdrowia. Zalicza do nich m.in. roczne wizyty profilaktyczne (ang. Annual Wellness Visits), które z powodzeniem funkcjonują w Stanach Zjednoczonych, a które mogłyby stać się częścią Programu „Profilaktyka 40 Plus”. Dr Paweł Koczkodaj wnioskuję, że uzyskanie efektu zdrowotnego rozumianego jako zmniejszenie obciążenia populacji chorobami nowotworowymi w kolejnych latach, wymaga interwencji opartych o dowody naukowe, skoncentrowanych głównie wokół ograniczenia palenia papierosów.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Ogólny impact factor prac dr n. o zdr. Pawła Koczkodaja wynosi 54.847 IF oraz 2430 punktów MEiN (w tym przed uzyskaniem stopnia doktora 2.959 IF oraz 270 pkt MEiN, a po uzyskaniu stopnia doktora 51.888 IF oraz 2160 pkt MEiN), co wskazuje na znaczny rozwój naukowy po osiągnięciu stopnia doktora. Dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj jest autorem bądź współautorem ponad 30 prac oryginalnych i rozdziałów w monografiach (w tym większości po doktoracie: 29 artykułów naukowych oraz 4 rozdziały w monografiach), ponad 60 wystąpień zaprezentowanych na krajowych i zagranicznych konferencjach i kongresach, a także współautorem 25 opublikowanych w punktowanych czasopismach naukowych doniesień zjazdowych.

Obszar naukowy podjęty w cyklu prac będących podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, stanowi odzwierciedlenie również w szerszej działalności dr Pawła Koczkodaja, w tym w innych publikacjach naukowych, dotyczących czynników ryzyka chorób nowotworowych (np. wpływ alkoholu na częstość występowania nowotworów złośliwych w populacji Polski, praca dotycząca szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego –

HPV czy praca dotycząca rakotwórczych zanieczyszczeń w produktach żywnościowych w Europie).

Jak wspomiano wcześniej, dr Paweł Koczkodaj otrzymał liczne stypendia i nagrody naukowe, w tym Stypendium Fulbright – Schuman Award, Stypendium Fundacji Kościuszkowskiej, był także stypendystą Young Forum Gastein Scholarship. Prowadził wiele krajowych i międzynarodowych projektów (w tym jako kierownik), otrzymując m.in. grant International Agency for Research on Cancer – QualiECAC, grant World Health Organization (WHO), Centers for Disease Control and Prevention (CDC) Fulbright-Schuman Award, grant Komisji Europejskiej i Departamentu Stanu USA.

Warto również podkreślić uczestnictwo dr Pawła Koczkodaja w zespołach oceniających wnioski o finansowanie badań czy przyznanie nagród naukowych, m. in. we współpracy z Ministerstwem Zdrowia czy Fundacją Polska Liga Walki z Rakiem. Dodatkowo, dr Paweł Koczkodaj jest autorem ekspertyz i innych opracowań wykonanych na zamówienie instytucji publicznych. Po uzyskaniu stopnia doktora, przygotowywał m.in. opracowanie materiałów edukacyjnych na zlecenie Ministerstwa Zdrowia, Strategię rozwoju badań epidemiologicznych w Polsce na zaproszenie Prezesa Agencji Badań Medycznych, czy opracowania dla Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego (NIZP PZH – PIB). Uczestniczył w wielu panelach dyskusyjnych, grupach roboczych, był członkiem komitetów organizacyjnych konferencji oraz prowadzącym panele.

Pozostałe informacje, w tym działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska

Dr Paweł Koczkodaj współpracuje z wieloma jednostkami naukowymi i innymi instytucjami, w tym Comprehensive Cancer Center University of Virginia (UVA), USA; World Health Organization, WHO, Szwajcaria; Centers for Disease Control and Prevention (CDC), USA; Biuro Światowej Organizacji Zdrowia w Polsce (WHO Polska); International Agency for Research on Cancer, IARC, Francja; National Cancer Institute (NCI), USA.

Działalność dydaktyczna dr Pawła Koczkodaja prowadzona jest we współpracy z kilkoma uczelniami, w tym Uczelnią Łazarskiego (wykładowca na studiach podyplomowych „Zarządzanie promocją zdrowia i profilaktyką chorób. Health Promotion & Prevention Manager”), Uniwersytetem Warszawskim (wykłady dla studentów z Københavns Universitet - University of Copenhagen), czy prowadząc wykłady dla Szkoły Doktorskiej Narodowego

Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie.

Znacząca jest również współpraca z innymi jednostkami, mającymi kluczowe znaczenie dla sektora zdrowia publicznego, w tym Ministerstwem Zdrowia, Narodowym Funduszem Zdrowia, Agencją Badań Medycznych, Sejmem i Senatem Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym miejscu, jeszcze raz podkreślić należy wspomniane wcześniej zagraniczne staże naukowe, międzynarodowe kursy oraz szkolenia, a także szeroką działalność organizacyjną habilitanta. Dr Paweł Koczkodaj był m.in. członkiem komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji 9th European Conference on Tobacco or Health (ECToH), Hiszpania; czy członkiem komitetu organizacyjnego międzynarodowego wydarzenia „Youth Tobacco Central Leadership School” organizowanego we współpracy z University of Southern California, USA.

Dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj jest recenzentem międzynarodowych czasopism naukowych oraz redaktorem sekcji dotyczących nowotworów w renomowanych czasopismach naukowych. Warto zaznaczyć też członkostwo dr Pawła Koczkodaja w towarzystwach, organizacjach, grupach eksperckich, czy radach naukowych, m.in. Polskie Towarzystwo Onkologiczne; Polskie Towarzystwo Medycyny Stylu Życia; Zespół doradczy ds. Chorób Cywilizacyjnych i Zdrowia Publicznego przy Prezesie Agencji Badań Medycznych; Grupa ekspercka ds. opracowania strategii rozwoju badań epidemiologicznych w Polsce przy Prezesie Agencji Badań Medycznych; European Health Parliament, Committee on Disease Prevention and Management, Bruksela, Belgia; Association of European Cancer Leagues – Ambassador Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem, Bruksela, Belgia; European Network for Smoking Cessation and Tobacco Prevention (ENSP) Working Youth Group, Bruksela, Belgia; Rada Naukowa Warszawskiej Szkoły Epidemiologii działającej przy Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowym Instytucie Badawczym.

Ponadto, dr Paweł Koczkodaj jest autorem wielu publikacji popularnonaukowych, w tym w mediach branżowych i na stronie kampanii „Planuję Długie Życie”. Brał również udział w nagraniach audycji radiowych i telewizyjnych, popularyzujących profilaktykę onkologiczną.

Wnioski końcowe

Reasumując, po dokładnym zapoznaniu się z dokumentacją i całokształtem działalności naukowej, w tym osiągnięciem naukowym w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr n. o zdr. Pawła Koczkodaja, stwierdzam, iż zostały spełnione wszystkie wymogi formalne, a osiągnięcia dr Pawła Koczkodaja stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej. Tym samym, w mojej ocenie, Pan dr n. o zdr. Paweł Koczkodaj spełnia wymogi ustawowe stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego (zgodnie z art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm). **Dlatego też z pełnym przekonaniem wnioskuję do Rady Naukowej Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowego Instytutu Badawczego (NIO-PIB) o dopuszczenie dr n. o zdr. Pawła Koczkodaja do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.**

dr hab. n med. i n. o zdr., prof. CMKP Urszula Religioni